

CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA CONDIȚIILE INTRINSECI ALE
CERERII DE EXECUTARE SILIT

CONSIDERATION REGARDING INTRINSIC CONDITIONS OF
THE ENFORCEMENT APPLICATION

NICOLAE-HORIA ȚIȚ¹

Rezumat: Executarea silit nu poate fi declanșată decât prin formularea unei cereri de executare, cu respectarea cerințelor prevăzute de lege în acest sens. Identificarea elementelor intrinseci ale cererii de executare are o importanță teoretică și practică deosebită, având în vedere în special efectele pe care le produce formularea acesteia. Respectarea acestor condiții va fi verificată de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de înregistrare a cererii și de către instanța de executare în cadrul procedurii de încuviințare a executării silită.

Cuvinte cheie: executare silită, cerere de executare, creditor, debitor, creanță, titlu executoriu, modalități de executare

Abstract: The enforcement procedure can only be commenced by an application for enforcement, observing the legal requirements to this end. Identifying the intrinsic elements of this application is of theoretical and practical importance, due to the effects it produces. The accomplishment of these conditions is to be verified by the bailiff when the application is registered and by the enforcement court, in the enforcement approval procedure.

Keywords: enforcement, enforcement application, creditor, debtor, claim, enforcement order, ways of enforcement.

1. Noțiuni introductive

Procedura de executare silită, ca activitate procesuală de aducere la îndeplinire a obligațiilor cuprinse în titlurile executorii, este declanșată prin formularea de către creditor a unei cereri de executare, adresată executorului

¹ Lector univ. dr., Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, email: horia.tit@gmail.com

judec toresc. Principiul disponibilității, aplicabil întregului proces civil, își găsește materializarea și în faza de executare silită², aceasta neputând fi pornit din oficiu sau la cererea altor persoane decât creditorului, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Potrivit art. 622 alin. 1 C. Proc. Civ., regula generală este aceea că obligațiile prevăzute în titluri executorii se aduc la îndeplinire de bunăvoie. Cu alte cuvinte, odată ce a fost consemnat într-un titlu executoriu, indiferent dacă acesta este unul jurisdicțional (hotărâre judecătorească sau arbitrală) sau non-jurisdicțional (alte titluri executorii, respectiv înscrisuri conform legii care conferă acest caracter), obligația trebuie adusă la îndeplinire de către debitor, în caz contrar acesta supunându-se riscului de a fi executat silit, la cererea creditorului și prin intermediul unui executor judecătorească. Sesizarea organului de executare cu cererea de executare silită marchează momentul declanșării procedurii de executare (art. 622 alin. 2 C. Proc. Civ.), chiar dacă asupra încuviințării acesteia instanța de executare urmează să se pronunțe ulterior. Regula generală, componentă a principiului legalității aplicabil în faza de executare silită (art. 625 alin. 2 C. Proc. Civ.), este aceea că nicio procedură execuțională nu ar putea fi adusă la îndeplinire decât prin intermediul executorului judecătorească, acesta fiind cel care garantează respectarea dispozițiilor legale a drepturilor părților și ale altor persoane interesate (art. 627 alin. 1 teza finală C. Proc. Civ.).

În acest context, formularea cererii de executare silită constituie un moment important în economia întregului proces civil, marcând trecerea de la etapa jurisdicțională (cognitio) la cea execuțională (executio). Există, desigur, și situații în care faza de executare silită nu este precedată de una jurisdicțională, respectiv acelea în care procedura de executare se desfășoară în temeiul unui titlu executoriu altul decât o hotărâre judecătorească. În aceste cazuri, sesizarea organului de executare declanșează practic momentul declanșării procesului civil, redus la faza de executare. Momentul prezintă importanță cel puțin sub trei aspecte: este momentul de referință pentru stabilirea legii aplicabile procedurii de executare silită (art. 24 C. Proc. Civ.), existând posibilitatea ca, raportat la momentul sesizării organului de executare, legea aplicabilă executării să fie diferită de legea aplicabilă

² Pentru detalii, a se vedea V. Boze an, *Disponibilitatea părților în procedura executării silite*, în volumul Conferinței Internaționale „Procesul civil și executarea silită. Teorie și practică”, Editura Universul Juridic, București, 2015, pp. 300-316.

judcătorului; marchează momentul întreruperii cursului prescripției dreptului de a obține executarea silită, sub condiția ca cererea de executare să fie însoțită de titlul executoriu, chiar dacă aceasta ar fi adresată unui organ de executare necompetent (art. 709 alin. 1 pct. 2 C. Proc. Civ.); este momentul începând cu care vor fi stabilite cheltuielile de executare, chiar dacă acestea ar fi diminuate ca urmare a unei plăți voluntare făcute de debitor (art. 670 alin. 2 C. Proc. Civ.).

Pentru a sesiza în mod valabil executorul judecătoresc, cererea de executare silită trebuie să îndeplinească anumite cerințe de natură formală, atât intrinseci, cât și extrinseci. Aceste cerințe vor fi verificate de către executorul judecătoresc în procedura de înregistrare a cererii (art. 665 C. Proc. Civ.). De asemenea, cerințele formale referitoare la sesizarea executorului judecătoresc de către creditor prin cererea de executare silită vor fi verificate de instanța de executare în procedura încuviințării executării silită (potrivit art. 666 alin. 5 pct. 7 C. Proc. Civ.), instanța de executare putând respinge cererea de încuviințare a executării silită și pentru existența altor impedimente prevăzute de lege în legătură cu declanșarea executării silită. Între aceste impedimente trebuie să se regăsească și cele referitoare la respectarea cerințelor formale privind sesizarea executorului judecătoresc deoarece, în caz contrar, examenul făcut de instanța de executare cu privire la încuviințarea executării silită nu ar fi unul complet. Cu alte cuvinte, respectarea cerințelor formale referitoare la cererea de executare silită nu poate fi limitată doar la aprecierea executorului judecătoresc, în procedura de înregistrare a cererii, ținând cont și de considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 895/2015³, prin care s-a stabilit că declanșarea procedurii executării silită trebuie să fie supusă, în totalitate, unui control judecătoresc, având în vedere exigențele principiului dreptului la un proces echitabil. Or, dacă respectarea cerințelor formale intrinseci și extrinseci ale cererii de executare silită ar fi verificat exclusiv de către executorul judecătoresc și ar fi sustras controlului instanței de executare, examenul pe care aceasta ar trebui să îl realizeze cu privire la declanșarea procedurii de executare ar fi unul incomplet, contravenindu-se astfel art. 21 alin. 3 și art. 124 din Constituție.

³ Publicat în Monitorul Oficial nr. 84 din 4 februarie 2016.

2. Analiza condițiilor intrinseci ale cererii de executare silit

2.1. Identificarea condițiilor intrinseci ale cererii de executare silit

Art. 664 alin. 3 C. Proc. Civ. reglementează conținutul cererii de executare silit, raportat la natura juridică a acesteia și la scopul urmărit de creditor prin formularea sa. Astfel, se face trimitere la dispozițiile art. 148 C. Proc. Civ., reglementare cu caracter general referitoare la cererile adresate instanțelor judecătorești; prin urmare, cererea de executare are natura unei cereri introductive, adică o cerere care declanșează o procedură în care trebuie să respecte rigori similare cu cele prevăzute de lege cu privire la cererile adresate instanțelor. La aceste cerințe generale, art. 664 alin. 3 C. Proc. Civ. adaugă o serie de cerințe speciale, mențiuni pe care cererea de executare trebuie să le cuprindă prin raportare la specificul procedurii execuționale pe care o declanșează. Astfel, potrivit art. 664 alin. 3 C. Proc. Civ., distinct de mențiunile pe care legea le prevede la art. 148 C. Proc. Civ., cererea de executare silit trebuie să cuprindă mențiuni cu privire la numele, prenumele și domiciliul sau, după caz, denumirea și sediul creditorului și debitorului; bunul sau după caz, felul prestației datorate; modalitățile de executare solicitate de creditor.

Enumerarea condițiilor intrinseci ale cererii de executare este criticabilă, pe de o parte, deoarece trimiterea la art. 148 C. Proc. Civ. poate crea confuzii cu privire la natura cererii, pe de altă parte pentru că cerințele prevăzute la art. 664 alin. 3 C. Proc. Civ. sunt incomplete și nu răspund în totalitate scopului pentru care este formulată cererea de executare, respectiv acela de a declanșa procedura execuțională și de a fixa cadrul procesual execuțional atât cu privire la părți, cât și cu privire la obligația care trebuie adusă la îndeplinire, obligație prevăzută de titlul executoriu. Fără ca acest cadru procesual execuțional să fie configurat de chiar dispozițiile titlului executoriu, însă pot exista situații, așa cum vom arăta în continuare, în care să nu existe o suprapunere perfectă între cadrul procesual existent în faza de judecată și cel din faza de executare silită. De asemenea, în cazul în care titlul executoriu nu este reprezentat de o hotărâre judecătorească, ci de un alt înscris căruia legea îi conferă acest caracter, stabilirea cadrului execuțional, în special în ceea ce privește întinderea sau quantumul creanței, este necesară, prin urmare cererea de executare silită trebuie să cuprindă mențiuni exprese în acest sens.

Având în vedere dispozițiile art. 664 alin. 3 și art. 148 C. Proc. Civ., dar și scopul, finalitatea și efectele cererii de executare silit, aceasta trebuie să cuprind mențiuni cu privire la: indicarea executorului judecătoresc la care cererea este adresată; identificarea părților (nume, prenume sau, după caz, denumire, alte date de identificare, domiciliu sau sediu); identificarea reprezentantului legal sau convențional al creditorului, în cazul în care cererea este formulată prin reprezentant; obiectul cererii, reprezentat de aducerea la îndeplinire a unei obligații prevăzute de titlul executoriu (creanța ce urmează să fie executată) cu indicarea, dacă este cazul, a bunului sau, după caz, a prestației datorate; temeiul procedurii execuționale, respectiv titlul executoriu; modalitatea sau modalitățile de executare solicitate de creditor, dacă este cazul, raportat la natura creanței ce urmează să fie executată și la competența teritorială a executorului judecătoresc sesizat de creditor; semnătura creditorului sau a reprezentantului acestuia.

2.2. Indicarea executorului judecătoresc

Prin raportare la dispozițiile art. 148 alin. 1 C. Proc. Civ., cererea de executare silit trebuie să cuprind mențiuni cu privire la executorul judecătoresc la care cererea este adresată, având în vedere scopul urmărit de creditor prin formularea acesteia, respectiv învestirea executorului judecătoresc în vederea aducerii la îndeplinire a dispozițiilor cuprinse în titlul executoriu. Alegerea executorului judecătoresc constituie o facultate a creditorului, adică un act de dispoziție al acestuia, creditorul putând sesiza oricare dintre executorii judecătorești care ar avea competență teritorială pentru aducerea la îndeplinire a obligației prevăzute de titlul executoriu⁴. Sesizarea executorului judecătoresc constituie un act ireversibil, atâta timp cât creditorul nu mai poate dispune, ulterior învestirii, înlocuirea acestuia, singura competentă în acest sens fiind instanța de executare și numai pentru motive temeinice (art. 653 alin. 4 C. Proc. Civ.). Cu alte cuvinte, odată depusă la un executor judecătoresc competent, cererea de executare va rămâne pe rolul acestuia, înlocuirea sa neputând fi făcută în baza unui simplu act de voință al creditorului. Disponibilitatea conferită de lege creditorului cu privire la alegerea executorului judecătoresc, cu respectarea normelor de competență prevăzute de art. 652 alin. 1 C. Proc. Civ. încetează chiar la

⁴ N.-H. Țiț, *Executarea silit. Partea generală*, Editura Hamangiu, București, 2016, p. 179.

momentul sesizării legale a acestuia, în măsura în care dorește ulterior înlocuirea, creditorul fiind nevoit să se adreseze cu o cerere instanței de executare și să dovedească existența unor motive temeinice în acest sens. Sub acest aspect, o situație specială este cea prevăzută de art. 652 alin. 4 C. Proc. Civ., respectiv aceea în care executorul judecătoresc inițial investit de creditor constată că nu sunt bunuri și venituri urmabile în raza competenței sale teritoriale. În acest caz, creditorul va putea solicita înlocuirea executorului judecătoresc raportat la necesitatea continuării executării silite de către un executor judecătoresc competent.

2.3. Identificarea părților

Cererea de executare silită trebuie să cuprindă mențiuni referitoare la identificarea părților din procedura de executare, respectiv creditorul și debitorul. Identificarea părților constituie o cerință intrinsecă a cererii de executare atât potrivit art. 664 alin. 3 lit. a) C. Proc. Civ., cât și potrivit art. 148 alin. 1 C. Proc. Civ. (sub acest aspect, mențiunea de la art. 664 alin. 3 lit. a) fiind inutilă, odată ce se face trimitere la art. 148 C. Proc. Civ.). Identificarea părților constituie un element esențial al cadrului procesual execuțional și are în vedere corespondența dintre părțile în procedura de executare și creditorul și debitorul menționați în titlul executoriu (art. 645 alin. 1 C. Proc. Civ.). Este posibil ca titlul executoriu să cuprindă mai mulți debitori, caz în care identificarea părților în cererea de executare este necesară, deoarece, așa cum am arătat, prin aceasta se stabilește cadrul procesual în faza de executare. Spre exemplu, în cazul în care titlul executoriu dă posibilitatea creditorului să pornească executarea atât împotriva debitorului principal, cât și a garantului care s-a obligat în solidar cu debitorul, dacă cererea de executare este formulată doar împotriva fidejursorului, executarea silită nu va putea fi încuviințată și cu privire la debitor. Cu toate acestea, potrivit art. 648 alin. 2 C. Proc. Civ., toate actele de executare vor fi comunicate în același timp și debitorului principal, care va fi introdus din oficiu în procedura de urmărire silită, însă doar din rațiuni de opozabilitate, neputând fi efectuate acte de executare cu privire la patrimoniul său în condițiile în care cererea de executare a fost formulată doar în contradictoriu cu fidejursorul.

Cererea de executare silită trebuie să cuprindă mențiuni referitoare la adresa domiciliului sau, după caz, al sediului părților, în vederea efectuării

comunicărilor necesare pe parcursul procedurii de executare. De asemenea, în cazul domiciliului sau sediului pârâtului, indicarea acestuia este necesară pentru determinarea competenței instanței de executare, potrivit regulii generale stabilite de art. 651 alin. 1 C. Proc. Civ., cu mențiunea că schimbarea acestui domiciliu sau sediu după începerea executării silită nu atrage schimbarea competenței instanței de executare. De asemenea, în funcție de domiciliul sau sediul debitorului la momentul sesizării organului de executare se determină competența executorului judecătoresc în cazul urmăririi silită a bunurilor mobile sau al executării silită directe mobiliare, în aceste cazuri fiind competent executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde se află domiciliul sau, după caz, sediul debitorului, alternativ cu executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel unde se află bunurile mobile ce urmează să fie urmărite sau predate silit (art. 652 alin. 1 lit. b) C. Proc. Civ.). În cazul în care creditorul are domiciliul sau sediul în străinătate, acesta are obligația de a indica domiciliul sau sediul ales în România, în vederea efectuării comunicărilor⁵.

Pe lângă indicarea numelui, respectiv denumirii, a domiciliului sau sediului pârților, în cuprinsul cererii de executare silită pot fi făcute mențiuni și cu privire la adresa electronică, numărul de telefon, numărul de fax sau altele asemenea (art. 148 alin. 1 teza finală C. Proc. Civ.). Indicarea acestora este opțională pentru creditor, acesta putând să își indice propriile date de contact, însă cu privire la cele ale debitorului, creditorul trebuie să dovedească realitatea acestora.

2.4 Identificarea reprezentantului legal sau convențional al părților

În cazul în care cererea de executare este formulată prin reprezentant legal sau convențional, în cuprinsul acesteia trebuie făcute mențiuni în legătură cu datele de identificare ale acestuia (nume sau, după caz, denumire, domiciliu sau sediu). În cadrul procedurii de executare silită sunt pe deplin aplicabile dispozițiile art. 80 și urm. C. Proc. Civ. referitoare la reprezentarea părților în fața instanțelor judecătorești, atât în ceea ce privește conținutul și întinderea mandatului, cât și condițiile formale privind reprezentarea, la care ne vom referi mai jos, atunci când vom analiza condițiile extrinseci ale cererii de executare.

⁵E. Oprina, I. Gârbuleț, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, Vol. I, *Teoria generală și procedurile execuționale*, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 390.

În cazul în care creditorul sau debitorul sunt persoane juridice, reprezentarea convențional a acestora se va realiza cu respectarea dispozițiilor art. 84 alin. 1 C. Proc. Civ., respectiv numai prin avocat sau consilier juridic, în condițiile legii. În interpretarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție textului de lege sus menționat, s-a stabilit că „în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și reprezentarea convențională a persoanei juridice în fața instanțelor de judecată nu se pot face prin mandatar persoană juridică, nici prin consilierul juridic sau avocatul acesteia din urmă”⁶. Această interpretare este pe deplin aplicabilă și în cazul cererii de executare silită, acesteia aplicându-i-se aceleași reguli în ceea ce privește reprezentarea convențională a părților ca și cererii de chemare în judecată. Prin urmare, în măsura în care cererea de executare silită este formulată de o persoană care nu poate avea calitatea de reprezentant convențional (adică de o persoană care nu are calitatea de avocat sau de consilier juridic), executorul judecătoresc va refuza motivat înregistrarea ei, prin încheiere, în condițiile art. 665 C. Proc. Civ. Dacă cererea de executare, în ciuda nerespectării regulilor referitoare la reprezentarea convențională a persoanei juridice prevăzute de art. 84 alin. 1 C. Proc. Civ., a fost totuși înregistrată de executorul judecătoresc, instanța de executare va dispune respingerea cererii de încuviințare a executării silite, în temeiul art. 666 alin. 5 pct. 7 C. Proc. Civ., deoarece, așa cum am arătat și mai sus, instanța de executare este ținută ca, în procedura încuviințării executării silite, să verifice toate cerințele referitoare la declanșarea procedurii de executare, inclusiv cele care vizează legala sesizare a executorului judecătoresc. Or, dacă cererea este formulată de o persoană care nu poate avea, potrivit legii, calitatea de reprezentant al creditorului, înseamnă că aceasta a fost formulată de o persoană lipsită de calitate, prin urmare procedura de executare nu poate fi declanșată, raportată la dispozițiile art. 664 alin. 2 C. Proc. Civ. („Cererea de executare silită se depune, personal sau prin reprezentant legal ori convențional, la biroul executorului judecătoresc competent...”). Dincolo de problema de ordin formal, verificarea calității persoanei care a formulat

⁶Minuta Deciziei nr. 9/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, disponibil la adresa <http://www.scj.ro/1093/Detail-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=128094> (vizitat la 17.06.2016). La data redactării prezentului articol, decizia nu era încă redactată.

cererea de executare și stabilirea posibilității ca aceasta să acționeze în calitate de reprezentant convențional al creditorului constituie o chestiune de natură substanțială, pe care instanța de executare trebuie să o analizeze pentru a stabili dacă elementele cadrului execuțional precizate în cererea de executare silit corespund celor configurate de titlul executoriu. Cu alte cuvinte, atâta timp cât cererea de executare ar fi formulată de o persoană care nu poate, ex lege, avea calitatea de reprezentant convențional al creditorului, aceasta ar însemna că persoana respectivă a formulat cererea în nume propriu, ceea ce conduce la concluzia lipsei calității execuționale a acesteia, ea nefiind creditor conform titlului executoriu. Or, această chestiune este supusă cenzurii instanței de executare în procedura încuviințării executării silite, deoarece, așa cum am arătat mai sus, instanța trebuie să verifice îndeplinirea tuturor condițiilor referitoare la declanșarea executării silite. În legătură cu această chestiune, nu ar putea fi reținut argumentul potrivit cu care instanța de executare, în procedura prevăzută de art. 666 C. Proc. Civ., este sesizată de executorul judecătoresc, astfel încât nu are competența de a verifica puterea de reprezentare a persoanei care a formulat cererea de executare. În categoria altor impedimente prevăzute de lege în legătură cu declanșarea executării silite (art. 666 alin. 5 pct. 7 C. Proc. Civ.) se încadrează și cele referitoare la nerespectarea condițiilor privind sesizarea executorului judecătoresc, instanța de executare având obligația ca, în controlul prealabil pe care îl face în cadrul acestei proceduri, să le verifice și să le cenzureze, respingând cererea de încuviințare a executării silite. În cazul în care executarea silită ar fi totuși încuviințată, în ciuda nerespectării dispozițiilor art. 84 alin. 1 C. Proc. Civ. cu privire la reprezentarea creditorului cu ocazia formulării cererii de executare silită, debitorul are deschisă calea contestației împotriva executării silite înseși, în cadrul acesteia putând fi invocate orice neregularități, atât de ordin formal, cât și substanțial, cu privire la declanșarea executării silite. Trebuie însă avute în vedere condițiile de formulare a contestației la executare, în special cea referitoare la termen (art. 715 alin. 1 pct. 3 C. Proc. Civ.). Cu alte cuvinte, debitorul nu va putea invoca pe calea contestației la executare lipsa calității de reprezentant a persoanei care a formulat cererea de executare silită în numele creditorului decât în cadrul unei contestații împotriva executării silite înseși, adică o contestație formulată în cadrul termenului de 15 zile calculat de la data la care a primit încheierea de încuviințare a

execuției sau somația ori de la data când a luat cunoștință de primul act de executare, în cazurile în care nu a primit încheierea de încuviințare a execuției și nici somația sau executarea se face fără somație.

2.5. Obiectul cererii de executare

Un al doilea element al cadrului execuțional, alături de părți, este reprezentat de obiectul execuției solicitate. În sens larg, prin noțiunea de obiect al execuției, implicit, al cererii de executare, trebuie să înțelegem obligația care trebuie adusă la îndeplinire, adică prestația, pozitiv sau negativ, la care debitorul este obligat, conform titlului executoriu. În sens restrâns, prin obiectul cererii de executare trebuie să se înțeleagă, în formularea prevăzută de art. 664 alin. 3 lit. b) C. Proc. Civ., „bunul sau, după caz, felul prestației datorate”. Deși, în modalitatea în care este prevăzută de lege, această cerință intrinsecă a cererii de executare pare a fi o simplă formalitate, respectiv aceea de a reproduce în cerere prestația datorată de debitor, conform titlului executoriu sau, după caz, bunul care trebuie predat, în cazul execuției solicitate directe, în realitate, identificarea obiectului cererii de executare constituie una dintre cerințele cele mai importante ale cererii, care poate ridica numeroase probleme în practică. Deși legiuitorul s-a ferit ca la art. 664 alin. 3 C. Proc. Civ. să folosească noțiunea de creanță, așa cum ar fi fost firesc, prin raportare la condițiile prevăzute de art. 663 C. Proc. Civ., este evident că în cuprinsul cererii de executare trebuie făcute toate mențiunile cu privire la aceasta, inclusiv clarificările sau calificările necesare pentru ca, în cadrul procedurii de încuviințare a execuției solicitate, instanța să verifice caracterul cert, lichid și exigibil al acesteia, potrivit art. 666 alin. 5 pct. 4 C. Proc. Civ. În practică, problema se ridică în special în legătură cu arțarea întinderii (cuantumului) creanței în acele situații în care în cuprinsul titlului executoriu nu există mențiuni exprese în acest sens. În astfel de situații, în cuprinsul cererii de executare sau într-o anexă la aceasta, creditorul trebuie să indice modalitatea de calcul în baza căreia a stabilit cuantumul creanței, pentru ca instanța de executare să aibă posibilitatea să verifice caracterul lichid al acesteia în cadrul procedurii încuviințării execuției solicitate. În lipsa indicării acestui mod de calcul, cererea de încuviințare a execuției solicitate va fi respinsă, deoarece instanța nu poate aprecia cu privire la îndeplinirea cerinței prevăzute de art. 663 alin. 3 C. Proc. Civ., respectiv aceea că obiectul cererii de executare să fie stabilit pe

baza criteriilor prevăzute în titlul executoriu⁷. Examenul pe care instanța de executare trebuie să îl realizeze în cadrul procedurii de încuviințare a executării silită nu poate fi doar unul formal, respectiv instanța nu se poate limita doar la a verifica dacă cererea de executare cuprinde mențiuni referitoare la obligația ce urmează a fi executată, respectiv la întinderea acesteia; verificarea condițiilor de declanșare a executării silită, prin raportare la exigențele constituționale reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 895/2015, presupune verificarea nu numai a acestor cerințe formale, ci și a celor substanțiale, respectiv caracterul cert, lichid și exigibil al creanței. Or, această componentă a raționamentului logico-juridic pe care judecătorul trebuie să îl facă impune creditorului ca, la chiar momentul sesizării organului de executare, să identifice și să clarifice, dacă este cazul, elementele cadrului execuțional, în special cele referitoare la întinderea creanței și să precizeze în cerere modalitatea concretă în care a determinat un anumit quantum al acesteia, dând astfel posibilitatea judecătorului să reperiți criteriile de calcul, prin raportare la dispozițiile titlului executoriu. Simpla menționare în cuprinsul cererii de executare a unui quantum al creanței, în situația în care acesta nu rezultă în mod expres din titlul executoriu, echivalează cu neîndeplinirea acestei obligații și conduce la respingerea cererii de încuviințare a executării silită.

2.6. Indicarea titlului executoriu

Cu toate că art. 664 alin. 3 C. Proc. Civ. nu se referă în mod expres, între elementele intrinseci ale cererii de executare silită, și la titlul executoriu, în cuprinsul acesteia trebuie făcută această mențiune, raportată la natura juridică a titlului executoriu, anume aceea de temei al executării silită (art. 632 C. Proc. Civ.). Atâta timp cât nicio executare silită nu poate avea loc în absența unui titlu executoriu, nici cererea de executare silită nu ar putea produce efectele avute în vedere de reclamant fără indicarea în cuprinsul său a titlului executoriu. Potrivit art. 148 C. Proc. Civ., orice cerere trebuie să cuprindă motivele pe care aceasta se întemeiază; or, atâta timp cât titlul executoriu reprezintă temeiul executării silită, cererea de executare trebuie în mod obligatoriu să facă referire la acesta. În plus, toate condițiile

⁷ Judecătoria Sectorului 6 București, sentința civilă nr. 8800 din 19 octombrie 2012, în R. Sîrghi, *Executarea silită în noul Cod de procedură civilă*, Editura Hamangiu, București, 2015, pp. 243-244.

substanțiale ale creanței, pe care instanța de executare trebuie să le verifice în procedura de încuviințare a executării silită, se raportează la mențiunile cuprinse în titlul executoriu, potrivit art. 663 C. Proc. Civ. Este adevărat că, potrivit art. 664 alin. 4 C. Proc. Civ., la cererea de executare silită trebuie anexat titlul executoriu, în original sau în copie legalizată, însă această cerință extrinsecă a cererii de executare nu dispensează pe creditor de obligația de a indica titlul executoriu în cuprinsul cererii de executare. Numai în acest fel instanța de executare va putea să verifice dacă titlul pe care creditorul îi întemeiază cererea, indicat în cuprinsul acesteia, corespunde cu înscrisul anexat de creditor, urmând ca, raportat la acesta, să verifice condițiile de executorialitate și formalitate, conform art. 666 alin. 5 pct. 2 și 3 C. Proc. Civ., pe baza copiilor cererii de executare și a titlului executoriu depuse de executorul judecătoresc odată cu cererea de încuviințare a executării silită (art. 666 alin. 1 C. Proc. Civ.).

2.7. Indicarea modalităților de executare

Indicarea modalităților de executare în cuprinsul cererii de executare silită trebuie apreciată distinct în funcție de natura obligației care trebuie adusă la îndeplinire conform titlului executoriu. Astfel, posibilitatea creditorului de a alege între mai multe modalități de executare prevăzute de lege există numai în cazul în care obligația prevăzută de titlul executoriu presupune o formă de urmărirea silită, adică de executare silită indirectă, specifică executării silită a creanțelor bănești. În cazul acestora, executarea silită poate avea loc, concomitent sau simultan, în oricare dintre formele prevăzute de lege, până la realizarea integrală a creanței și a accesoriilor acesteia, inclusiv plata cheltuielilor de executare (art. 622 alin. 3 C. Proc. Civ.). Prin urmare, în aceste situații, se poate manifesta dreptul de dispoziție al creditorului, în sensul menționării în cererea modalității de executare pe care o consideră adecvată realizării dreptului său. Necesitatea indicării modalității de executare poate fi determinată și de stabilirea, pe baza acesteia, a competenței teritoriale a executorului judecătoresc sesizat de creditor, conform dispozițiilor art. 652 alin. 1 C. Proc. Civ., având în vedere că această competență va fi verificată de instanța de executare în cadrul procedurii de încuviințare a executării silită, potrivit art. 666 alin. 5 pct. 1 C. Proc. Civ. De asemenea, în cazul anumitor modalități de urmărirea legea impune mențiuni suplimentare în cuprinsul cererii de executare silită. Spre

exemplu, conform art. 801 alin. 2 C. Proc. Civ., creditorul trebuie să indice în mod expres în cuprinsul cererii de urmărire a veniturilor generale ale imobilelor care este imobilul sau care sunt imobilele ale căror venituri se urmăresc; or această presupune, în mod evident, că în cuprinsul cererii de executare silit trebuie indicată și modalitatea de executare aleasă de creditor⁸. În cazul în care titlul executoriu cuprinde o obligație ce se aduce la îndeplinire printr-o modalitate de executare silit direct, indicarea acesteia în cuprinsul cererii de executare nu este necesară, deoarece oricum legea nu prevede modalități de executare silit alternative. De altfel, raportat la dispozițiile art. 666 alin. 3 C. Proc. Civ., indicarea modalității de executare în cuprinsul cererii de executare este facultativă, având în vedere că potrivit acestui text de lege încheierea de încuviințare a executării va indica modalitatea de executare numai dacă aceasta a fost prevăzută în mod expres în cererea de executare. *Per a contrario*, există și posibilitatea ca în cererea de executare să nu fie menționată în mod expres modalitatea de executare, cu atât mai mult cu cât încuviințarea executării va permite creditorului să ceară executorului judecătoresc care a solicitat încuviințarea să recurgă, simultan sau succesiv, la toate modalitățile de executare prevăzute de lege în vederea realizării drepturilor sale, inclusiv a cheltuielilor de executare (art. 666 alin. 4 teza întâi C. Proc. Civ.), cu respectarea, desigur, a normelor care stabilesc competența teritorială a executorului judecătoresc (art. 652 alin. 1 C. Proc. Civ.).

2.8. Semnătura creditorului sau a reprezentantului acestuia

Reprezentând manifestarea de voință a creditorului în sensul declanșării procedurii de executare și învestirii executorului judecătoresc în acest sens, cererea de executare silit trebuie să fie semnată de acesta sau de reprezentantul său legal sau convențional. În cazul în care cererea nu este semnată sau este semnată de o persoană care nu a făcut dovada calității de reprezentant al creditorului, executorul judecătoresc va acorda un termen scurt pentru complinirea acestor lipsuri, iar în caz contrar va refuza motivat deschiderea procedurii de executare, potrivit art. 665 C. Proc. Civ.

⁸ E. Oprina, I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 391.

3. Concluzii

Cererea de executare silită este actul care declanșează procedura de executare și fixează limitele cadrului execuțional. Având în vedere efectele pe care le produce, actul de procedură trebuie să respecte cerințe de rigoare și formalitate, fiind necesar respectarea elementelor pe care legea le prevede în acest sens. Caracterul formal al cererii de executare este verificat, pe de o parte, de executorul judecătoresc, în cadrul procedurii de înregistrare a cererii, dar și de instanța de executare, în cadrul procedurii de încuviințare a executării silite deoarece, în cadrul acesteia din urmă, instanța este ținută să analizeze toate cerințele referitoare la declanșarea executării silite. Or, între acestea se regăsesc și cele care vizează sesizarea executorului judecătoresc cu cererea de executare silită, implicit cele care se referă la cerințele intrinseci ale acesteia.